

betydelig fremgang med hensyn til afrikasernes stilling i Syd-Rhodesia, politisk og i øvrigt, og påpegede foranstaltninger, som var truffet ikke blot med henblik på at sikre imod en reaktionær udvikling, men også med henblik på en fortsat og betydningsfuld udvikling. Som særligt vigtigt nævntes løftet om at ændre „the Land Apportionment Act“ til fordel for den indfødte befolkning samt om at indføre lovgivning imod racediskrimination på offentlige steder.

Det britiske indlæg sluttede med en forsikring om, at også Storbritannien var interesseret i at se en liberal og rolig udvikling i Syd-Rhodesia og gerne ville bidrage hertil i den udstrækning, det var konstitutionelt muligt. Taleren rettede en indtrængende appel til udvalget om at forstå de særlige juridiske og politiske aspekter, der adskilte denne sag fra andre kolonisager, og bad udvalget om ikke at vanskeliggøre en endelig fredelig løsning.

Spørgsmålet om Sydvestafrika.

(Dagsordenens punkt 57 (a) og (b).)

Problemet omkring den tidligere tyske koloni Sydvestafrika, der efter første verdenskrig blev et mandatområde under Folkeforbundet med den sydafrikanske Union som mandatarmagt, er, at den sydafrikanske regering efter den anden verdenskrig i realiteten har behandlet Sydvestafrika som en integrerende del af republikken og bl. a. iværksat sin apartheidpolitik i området. Dette har bevirket, at områdets status har været til behandling på samtlige plenarforsamlinger. Det af De forenede Nationer med betydeligt flertal hævdede standpunkt, at Sydvestafrika bør høre under FN's formynderskabssystem, baseres navnlig på det resposum af 11. juni 1950, som plenarforsamlingen har indhentet hos Den internationale Domstol, og hvis hovedindhold er, at Den sydafrikanske Union fortsat er undergivet internationale forpligtelser i medfør af Folkeforbundspagten og mandatoverenskomsten for Sydvestafrika, at FN-pagtens afsnit om formynderskabssystem indeholder et middel til at stille Sydvestafrika under formynderskab, men ikke pålægger unionen nogen pligt hertil,

samt at en ændring af Sydvestafrikas internationale status kun kan gennemføres af Den sydafrikanske Union og De forenede Nationer i forening.

Der har fra plenarforsamlingens side været rettet indtrængende — men forgæves — henstillinger til den sydafrikanske regering om at iværksætte anvisningerne i nævnte resposum. Henstillingerne har samlet sig om, at Sydafrika til FN bør indsende beretninger om administrationen af Sydvestafrika.

Den 4. november 1960 forelagde Æthiopien og Liberia på ny Sydvestafrika-spørgsmålet for Den internationale Domstol i form af et søgsmål mod Den sydafrikanske Union for som mandatarmagt at have krænkede mandatoverenskomsten. Under henvisning hertil hævdede den sydafrikanske regering på 15. og 16. samling, at sagen ikke burde drøftes, da den var „sub judice“. Dette argument er dog blevet afvist med blandt andre de nordiske landes stemmer.

I begyndelsen af marts 1962 udpegede plenarforsamlingen følgende 7 medlemsstater til at lade sig repræsentere i et nyt Sydvestafrika-udvalg: Brasilien, Burma, Mexico, Norge, Philippinerne, Somalia og Togo. Dette udvalg afløste det tidligere 9-mandsudvalg, hvoraf bl. a. Danmark var medlem. Udvalgets opgave var i samråd med mandatarmagten at træffe de nødvendige arrangementer til mandatområdet Sydvestafrikas overgang til politisk og økonomisk selvstyre, derunder evakuering af alle sydafrikanske militærstyrker fra territoriet. Udvalget skulle aflægge besøg i Sydvestafrika inden 1. maj 1962.

Den sydafrikanske regering indbød forud for 1. maj 1962 udvalgets formand og viceformand til at komme til Pretoria for at diskutere spørgsmålet og eventuelt aflægge besøg i området. Efter at et sådant besøg havde fundet sted — men uden at dette indebar nogen sydafrikansk anerkendelse af FN's myndighed over området udsendte de to FN-repræsentanter en beretning, hvori det bl. a. udtaltes, at den sydafrikanske regering intet havde gjort for at udvikle området og dets befolkning til selvstyre. Apartheidpolitik var fortsat fremherskende. Konklusionen var, at dersom Sydafrika efter en ny kort frist til opfyldelse af plenarforsamlingens resolutioner fremdeles næg-